

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังไทย

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคพลังไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีที่พรรคพลังไทยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว กล่าวคือ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังไทย พรรคพลังไทยไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

การรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในคำวินิจฉัยที่ผ่านมาหลายคดี ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอมาตลอดว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการสั่งยุบพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องให้พิจารณาตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถึงแม้ว่าคำวินิจฉัยส่วนคนที่ผ่านมาข้างต้นจะแสดงความเห็นที่ต่างไปจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นนี้ก็ตาม แต่โดยที่ตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันทุกองค์กรของรัฐ ข้าราชการจึงจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วางไว้ ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจรับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองในกรณีนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

คำวินิจฉัย

พรรคพลังไทยมีหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ขอคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยอ้างเหตุผลทางข้อกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการนับเวลา ๑๘๐ วัน ดังกล่าว ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าพรรคพลังไทยได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ดังนั้น เวลา ๑๘๐ วัน จะต้องนับตั้งแต่วันนั้นและครบกำหนดในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ส่วนพรรคพลังไทยอ้างว่าได้รับทราบการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคโดยหนังสือของนายทะเบียนพรรคการเมืองลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ การนับระยะเวลา ๑๘๐ วัน จึงควร

เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ไม่นับตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ฉะนั้น การที่ผู้ถูกร้องนำรายชื่อสมาชิกห้าพันคนและสาขาพรรคทั้งสี่ภาคไปยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จึงไม่เลยเวลา ๑๘๐ วัน ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

พิจารณาแล้วเห็นว่า มูลเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างพรรคพลังไทยกับนายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นประเด็นทางข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตีความมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียน รับผิดชอบการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียน ประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒๕ ใช้ถ้อยคำซึ่งมีความหมายชัดเจนว่า การนับเวลา ๑๘๐ วัน ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียน รับผิดชอบ การจัดตั้งพรรค ซึ่งตรงกับวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๑๕ กำหนดให้พรรค การเมืองนั้น เริ่มมีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย ขอบบังคับพรรค และมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคได้ ซึ่งจะทำให้ครบกำหนด ๑๘๐ วัน ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น การที่พรรคพลังไทยแจ้งเรื่องจำนวนสมาชิกและการจัดตั้งสาขาของพรรคต่อนายทะเบียนเมื่อ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ นั้น จึงเป็นการส่งข้อมูลเลยกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ ๒ วัน การยื่นเลยกำหนดเวลาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของหัวหน้าพรรคพลังไทยเอง เกี่ยวกับวิธีการนับเวลาที่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจผิดในข้อกฎหมายดังกล่าว พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อต่อสู้ที่ไม่อาจรับฟังได้ในกรอบของ มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ซึ่งมีข้อความที่ชัดเจนและเข้มงวดมาก และ ไม่อาจตีความให้เป็นอย่างอื่นได้ ข้อสำคัญก็คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เผยแพร่ข้อมูล ความรู้โดยการจัดการสัมมนาระหว่างพรรคการเมืองและการจัดทำคู่มือแจกแล้ว จึงเป็นการยาก ที่หัวหน้าพรรคการเมืองและผู้บริหารพรรคทั้งหลายจะปฏิเสธว่าตนไม่ทราบข้อเท็จจริงที่ควรทราบ ด้วยเหตุนี้ จึงพิจารณาเห็นว่า มีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เกิดขึ้นกับพรรคพลังไทยแล้วและศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งให้ ยุบพรรคพลังไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ